

Københavns Universitets bestyrelse

SAGSNOTAT**Vedr. Revisionsprotokollat af d. 28. marts 2022****Sagsbehandler** Koncern-økonomi

9. MARTS 2021

**KONCERN-ØKONOMI,
REGSKABSSEKTIONEN,
KONCERNREGSKAB (KOR)**NØRREGADE 10
1165 KØBENHAVN KLOKATION: MUSEUMSHUSET, 05-3-
310DIR 35 32 15 78
MOB 60 46 59 80daniel.larsen@adm.ku.dk
<http://oko.ku.dk/>**Godkendelse af revisionsprotokollat**

KU's institutionsrevisor Deloitte Statsautoriseret Revisionspartnerselskab (i det følgende benævnt 'Deloitte') har i efteråret 2021 udført revisionshandlinger i årets løb, hvilket er afrapporteret i Revisionsprotokollat af 7. december 2021. Protokollatet vedrørende revisionsplanen og resultatet af udførte revisionshandlinger i årets løb, blev forelagt bestyrelsen den 7. december 2021.

Deloitte har i december 2021 samt februar 2022 afsluttet revisionen af KU's årsrapport for regnskabsåret 2021, hvilket er afrapporteret i vedlagte Revisionsprotokollat af 28. marts 2022.

Af protokollatet fremgår det, at revisionen er planlagt og udført for at sikre, at fokus i revisionen er på de væsentlige og risikofyldte forretningsområder og administrative funktioner, der har betydning for årsregnskabet.

Revisionsprotokollat af 28. marts 2022 indeholder ingen kritiske bemærkninger og det er Koncern-økonomis vurdering, at der er tale om et 'pænt protokollat' med få bemærkninger fra revisor.

Protokollatet forelægges hermed til bestyrelsens godkendelse.

Baggrund

SIDE 2 AF 11

Af protokollatets afsnit 1. Konklusion på revisionen, oplyser Deloitte at der afgives en revisionserklæring uden forbehold eller fremhævelse af forhold i regnskabet eller ved revisionen.

Endvidere oplyser Deloitte, at de ikke har fundet fejlinformation i ledelsesberetningen, og at de bekræfter dette i deres udtalelse i årsrapporten herom.

Revisionen er tilrettelagt ud fra en risiko- og væsentlighedsbetragtning, og i protokollatet afrapporteres denne revision ud fra følgende opbygning:

- a. Betydelige risici og –fokusområder ved revisionen (afsnit 2)
- b. Andre væsentlige revisionsområder (udvalgte) (afsnit 3)
- c. Forvaltningsrevision og juridisk-kritisk revision (afsnit 4)
- d. Andre rådgivningsydelse (afsnit 5)
- e. Opfølgning på bemærkninger tidligere år (afsnit 6), samt
- f. Redegørelse for den udførte revision af udvalgte områder (afsnit 7)

Protokollatet er opbygget således, at man kan vælge at læse de overordnede konklusioner og væsentligste informationer i venstre side af protokollatet (over- og i de grå bokse) og/eller vælge at gå ned i de nærmere detaljer til højre for de grå bokse.

Overordnet resultat af revisionen

Område	Bemærkning/ anbefaling	Side i protokollatet	Ny*	Genganger/ opfølgning**	Bemærkning lukkes af***
Eksternt finansierede projekter	Revisorerklæringer vedrørende eksternt finansierede projekter giver anledning til bemærkninger.	694, 696 og 710		X	
Campus Service	Deloitte vurderer, at KU fortsat skal have fokus på området og sagerne med BYGST.	694, 697		X	
Personaleomkostninger / Feriepengeforpligtelse / Løn og Gager	Det er konstateret, at der ved implementering af KU's HR-system (KUPA) er opstået udfordringer med at implementere systemet, herunder datamigreringen fra tidligere system. Dette påvirker endvidere opgørelsen af feriepengeforpligtelsen, samt hjemtagelse af lønrefusion.	691, 699, 702, 705, og 717	X		

Område	Bemærkning/ anbefaling	Side i protokollatet	Ny*	Genganger/opfølgning**	Bemærkning lukkes af***
Aktivitets-ressourcestyring (økonomistyring) og	Deloitte bemærker at KU fem år i træk har haft betydelige positive budgetafvigelse.	689, 701		X	
Generelle IT-kontroller	Deloitte anbefaler (fortsat): Adgangsstyring, for så vidt angår (1) rettidig nedlæggelse af brugers adgang til systemer og platforme, når en medarbejder fratræder eller skifter funktion, bør styrkes og (2) eksterne og interne udviklers adgang til produktions-data på STADS bør begrænses.	718		X	
Årsrapport og implementering af Fælles Ministeriel Kontoplan	Deloitte anbefaler, at KU lægger en plan for implementering af UFS' krav til årsrapporten, således at disse kan imødekommes fra 2022.	691, 700, og 714	X		
Regnskabsaflæggelses-proces	Deloitte anbefaler fortsat, at der fokuseres på muligheder for at automatisere flere processer ifm. udarbejdelse af periode- og årsrapporter, som allerede er påbegyndt med den digitale controlling. Vi anbefaler, at udarbejdelsen af årsrapporten sker i et digitalt landskab, som eventuelt kan være forbundet med den digitale controlling.	713		X	
Samarbejde med andre institutioner	Deloitte bemærker at KU ikke har udarbejdet et samlet overblik over samarbejdspartnere, hvilket øger risikoen for at der indgås samarbejdsaftaler med utilsigtede væsentlige økonomiske bindinger eller uden for gældende regler. Deloitte anbefaler derfor, at KU etablerer en centraliseret kontrol, der sikrer, at aftalerne indgås ens på tværs af KU. Punktet antages at være lukket fra Deloitte's side, da ej medtaget i seneste to protokollater.				X
Samarbejde med andre institutioner	Deloitte anbefaler, at KU følger Boligfondens udvikling, herunder særligt at tilskud fra KU alene anvendes til de tiltænkte formål. Punktet antages at være lukket fra Deloitte's side, da ej medtaget i seneste to protokollater.				X

Område	Bemærkning/ anbefaling	Side i proto- kollatet	Ny*	Genganger/ opfølgning**	Bemærkning lukkes af***
Generelle IT-kontroller	Deloitte anbefaler at der med afsæt i it-risikoanalysen, samt de overordnede log management-retningslinjer for KU, udarbejdes en log management-politik for de individuelle systemer. Punktet antages at være lukket fra Deloitte's side, da ej medtaget i seneste to protokollater.				X
Generelle IT-kontroller	Deloitte vurderer at den samlede IT-sikkerhed er formindsket ift. tidligere, grundet at de har konstateret en stigning i antallet af brugere, som ikke er blevet nedlagt rettidigt. Punktet antages at være lukket fra Deloitte's side, da ej medtaget i seneste to protokollater.				X

* Punktet fremgår ikke af de seneste 2 revisionsprotokollater

** Punktet fremgår af minimum én af de seneste 2 revisionsprotokollater

*** Deloitte angiver eksplicit at punktet betragtes som lukket, eller KU antager at punktet ikke vil fremgå igen (fx en beløbsmæssig fejl i et enkelt regnskabsår, som ikke har relevans for næste regnskabsår, eller punktet er ej omtalt i de seneste 2 revisionsprotokollater)

Deloitte har i alt givet en uddybning af 19 områder, hvor der er givet følgende vurdering:

- **11** (2020: 13) områder har fået vurderingen ”Ingen væsentlig eller kritiske kommentarer” (grøn)
- **8** (2020: 4) områder har fået vurderingen ”Ingen væsentlige kommentarer, men med anbefalinger eller observationer, der har ledelsens bevågenhed, for at imødegå risici eller områder/oplysninger, som bør have bestyrelsens opmærksomhed” (gul)
- **0** områder har fået vurderingen ”Risiko, der har væsentlig betydning for vurdering af årsrapporten og kræver ledelsens bevågenhed (rød).

Endvidere har Deloitte på side 712 angivet 6 øvrige områder som ”grønne”, uden en videre uddybning af disse.

Det skal bemærkes, at visse områder/problemstillinger, har resulteret i mere end én gul markering. Fx har udfordringerne omkring implementeringen af KUPA afstedkommet i alt 3 gule markeringer i protokollen, mens forholdet omkring brugen af fælles kontoplan/Uddannelses- og Forskningsstyrelsens årsrapportskabelon har bevirket 2 gule markeringer.

De resterende 3 gule markeringer relaterer sig til hhv. eksternt finansierede tilskudsaktiviteter, bygningsområdet og budgetafvigelse/prognosesikkerhed.

Disse 3 markeringer har fremgået af protokollen igennem en årrække. Så reelt har Deloitte markeret 5 forskellige forhold som gule.

SIDE 5 AF 11

1. Eksternt finansierede projekter

Deloitte har under afsnit 2. Betydelige risici og -fokusområder, afsnit 2.1 Nærmere oplysninger om betydelige revisionsrisici og fokusområder, samt nedenstående opfølgingspunkt 6.4 fra tidligere protokollat, følgende bemærkninger til de i 2021 afgivne særskilte revisionserklæringer.

Punkt 6.4 Revisorerklæringer vedrørende eksternt finansierede projekter (2. april 2020, punkt 6.4), status 2021:

"Vi har i 2021 afgivet 37 særskilte erklæringer vedrørende projekter for EU samt andre eksterne bevillingsgivere om anvendte projektmidler, hvoraf 21 af erklæringerne har givet anledning til en eller flere bemærkninger.

På de 21 projekter er der i alt 35 fremhævelser eller bemærkninger.

For de 18 projekter er fejlene relateret til brugen af time sheets.

Fejlene vedrører primært formalia (overholdelse af frister, rettidigt udfyldte og godkendte time sheets mv.)."

Deloitte bibeholder punktet omkring særskilte projekterklæringer som åbent (antageligvis pba udmelding i forrige års protokollat om, at procentandelen af erklæringer med fremhævelser eller bemærkninger bør være under 10%).

Koncern-økonomi vil fremadrettet følge indholdet i projekterklæringer nærmere, med det formål at kunne vurdere og adressere et behov for lokal opmærksomhed og indsats.

Deloitte bemærker endvidere følgende, også i afsnit 6 (bemærkningen er fastholdt fra sidste års protokollat): *"Derudover er der bemærkninger vedrørende overholdelse af forskellige administrative krav, som er stillet af en bevillingsgiver, der kunne være imødegået ved at have tilrettelagt projektadministrationen, så den imødekommer de stillede krav"*.

Koncern-økonomi bekendt er der udelukkende tale om et enkelt projekt revideret i 2020 (ud af årligt 30-50 reviderede projekter), hvor dette forhold var gældende. Koncern-økonomi anser det, på denne baggrund, ikke for at være en udfordring i den nuværende administration.

Deloitte bemærker endvidere at der er *"5 projekter, hvor der er konstateret ikke-støtteberettigede omkostninger"*. Koncern-økonomi vil i dialog med Deloitte afklare, hvilke konkrete omkostninger, der er tale om, herunder årsagen til at de er blevet vurderet som værende ikke-støtteberettigede.

Deloitte har endvidere i en årrække haft en fast bemærkning om: ” *Det er fortsat vores vurdering, at KU med fordel kan centralisere, digitalisere og automatisere udvalgte projektadministrationsfunktioner med henblik på at effektivisere, øge produktiviteten samt kvaliteten i styringen - fra ansøgning til afslutning*”. (se side 710)

Koncern-økonomi vil i 2022 fortsætte dialogen med Deloitte omkring ovennævnte anbefalinger og de mulige konkrete løsninger.

2. Bygningsdrift og tilhørende hensættelser

”Udfaldet af de to afklarede voldgiftssager med BYGST betyder, at KU kan pålægges højere huslejeopkrævninger end oprindeligt budgetteret. Der er derved fortsat usikkerhed ift. KU’s fremtidige huslejeniveau. De igangværende sager pr. 31. december 2021 er indregnet som skyldige beløb.”

Deloitte har ikke konstateret væsentlige fejl eller mangler i relation til bygningsdrift (hverken i tallene eller interne processer). De vurderer at der fortsat er behov for at have opmærksomhed på sagerne mod Bygningsstyrelsen. Deloitte tilslutter sig den regnskabsmæssige behandling og er enige i KU’s fokus på området. Således er punktet udelukkende gult, fordi Deloitte ønsker at det bør have rektoratets og bestyrelsens fortsatte opmærksomhed.

3. Personaleomkostninger / Feriepengeforpligtelsen / Gager og lønninger

Forholdet om KUPA omtales i dette sagsnotat samlet i dette punkt 3.

Deloitte angiver: ” Vi har ifm. vores revision ikke konstateret tilfælde, hvor KU har udbetalt løn, der ikke er i overensstemmelse med gældende regler m.m. Det er dog konstateret, at der ved implementering af KU’s HR-system (KUPA) er opstået udfordringer med at implementere systemet, herunder datamigreringen fra tidligere system. De umiddelbare direkte økonomiske risici for KU ifm. implementeringen af KUPA er opstået som følge af usikre data, registreringsproblemer og manglende rapporteringsmuligheder. Vi har noteret os, at der er iværksat en handlingsplan for at løse udfordringerne i løbet af 2022. På baggrund af vores forespørgsler og undersøgelser er vi ikke blevet bekendt med en væsentlig økonomisk risiko.”

Usikkerheder i feriedata, har endvidere medført en usikkerhed i opgørelsen/skønnet over feriepengeforpligtelsen pr. 31.12.2021, hvor Koncern-økonomi har fundet det hensigtsmæssigt at genanvende en gennemsnitsbetragtning over antal restferiedage pr. 31.12 (uændret antal dage pr. medarbejder ift. sidste år), i stedet for at anvende præcise data pr.

medarbejder fra KUPA. Deloitte kan tilslutte sig det skøn, som Koncern-økonomi har foretaget.

SIDE 7 AF 11

KU anerkender udfordringerne med implementeringen af KUPA. Der er siden implementeringen i maj 2021 sket en lang række forbedringer, og der er ligeledes fokus på stabil drift af KUPA fremadrettet. Fælles HR forventer at datakvalitetsudfordringerne i det væsentligste er løst senest d. 1. november 2022.

4. Årsrapporten / Fælles Ministeriel Kontoplan

Deloitte skriver i deres protokollat (s. 700):

”KU har ifm. overgangen til fælles kontoplan i 2021 samt implementering af ny årsrapportskabelon for 2021 modtaget to dispensationer fra Uddannelses- og Forskningsstyrelsen (UFS). KU begrundede anmodningen om dispensation med det sene tidspunkt for udmelding af den endelige årsrapportskabelon og den forøgede risiko for fejl som følge af det ekstra behov for ressourcer og manuelle processer.

KU har modtaget en betinget dispensation fra brugen af årsrapportskabelonen for 2021. Betingelserne for dispensationen er dog ikke endeligt aftalt med styrelsen. KU har herudover modtaget en delvis dispensation vedr. anvendelse af den fælles kontoplan for 2021.”

Deloitte anbefaler, at KU lægger en plan for implementeringen af UFS' krav til årsrapporten, således at disse kan imødekommes fra 2022.

Det er Koncern-Økonomis intention at anvende årsrapportskabelonen for 2022, til udarbejdelse af årsrapport 2022, ligesom det er intentionen at følge Fælles Ministeriel Kontoplan i videst muligt omfang.

Det skal dog fremhæves som en strukturel udfordring, at nye skabeloner/ vejledninger og krav ofte gælder bagudrettet og kommer meget sent i forløbet. KU blev fx ikke endeligt bekendt med, hvordan årsrapporten for indeværende regnskabsår (2021) skulle opstilles før i midten af december 2021.

KU har gjort UFS opmærksom på problemstillingerne ved denne praksis. KU har således tilkendegivet overfor UFS, at kravene til aflæggelse af årsrapport m.v. principielt bør være på plads forud for et regnskabsårs begyndelse, således at det altid er muligt for institutionerne at tilrettelægge en registrering der understøtter skabelonen i hele regnskabsåret, og ikke basere årsrapporten på (risikofyldte) manuelle bagudrettede korrektioner og opgørelser i mangel på korrekt registrerede kildedata.

I praksis kan KU acceptere, at udsendelse af en endelig skabelon og detaljer omkring indhold i årsrapporten senest er på plads i første kvartal for den

kommende årsrapport, hvis ikke det kan nås inden, men stadig med det klare udgangspunkt, at alle afklaringer bør være på plads forud for regnskabsårets begyndelse.

Såfremt praksis omkring fastlæggelse af de endelige krav til årsrapporten fastholdes i forhold til udarbejdelse af årsrapporten for 2022, kan KU tilsvarende 2021 komme i en situation hvor der ikke er mulighed for at efterleve kravene til årsrapporten.

KU er i løbende dialog med andre universiteter og UFS i forhold til implementeringen af Fælles Ministeriel Kontoplan. Det er stadig KU's opfattelse, at kravene til afrapportering på en række områder volder sektoren besvær og merarbejde, og hvor udbyttet/værdien og behovet for disse regnskabsdata ikke altid er synligt.

5. Aktivitets- og ressourcestyring (økonomistyring)

Deloitte har under afsnit 3. Andre væsentlige revisionsområder (udvalgte), bemærkninger til KU's aktivitets- og ressourcestyring (økonomistyring).

Deloitte konstaterer, at der er etableret tilstrækkelige forretningsgange og interne kontroller til at sikre, at ledelsen får relevante informationer, samt at ledelse og bestyrelse har passende fokus på at følge økonomistyringen.

Deloitte er enig i KU's fokus og det igangværende projekt med henblik på optimering i økonomistyringsprocesser (implementering af budgetmodellen).

Deloitte bemærker dog samtidigt, at KU fem år i træk har haft betydelige positive budgetafvigelser. Se nedenstående tabel for uddybning:

År	Afvigelse mio.kr.	Pct. ift. samlede indtægter
2021	439 mio.kr.	4,7 %
2020	373 mio.kr.	4,1 %
2019	247 mio.kr.	2,7 %
2018	128 mio.kr.	1,4 %
2017	203 mio.kr.	2,3 %
2016	276 mio.kr.	3,3 %
2015	100 mio.kr.	1,2 %

Koncern-Økonomi bemærker, at den samlede afvigelsesprocent for de seneste 5 år udgør 3 %.

Generelt anses en afvigelsesmargen på 1 % som værende tilfredsstillende, beregnet som
$$\frac{\text{Realiserede resultat} - \text{budgetteret resultat}}{\text{Årets samlede indtægter}} \times 100$$

De største afvigelser i den omtalte periode forekommer i 2020 og 2021.

2021 (og 2020) har begge været 'atypiske' år, med en hel del mindre-forbrug i den almindelige virksomhed, som følge af COVID-19, og dels til stadighed periodeforskydninger på bygningsområdet, hvor indflytningen i Niels Bohr Bygningen gang på gang forsinkes, hvilket medfører mindre-forbrug ift. budgetteret husleje, og periodeforskydning af apterings- og indflytningsomkostninger.

Som opfølgning på den analyse af resultat- og opsparingsudviklingen, som blev gennemført i foråret 2021, fik bestyrelsen i december 2021 forelagt udvalgte løsningsforslag, som skal håndtere udfordringen med positive resultatafvigelser og den deraf afledte akkumulering af opsparing/egenkapital, der er set i de forgange år.

Disse inkluderede at bringe decentrale opsparinger i spil i højere grad, sikre bedre indsigt i, og overblik over, bindinger og brug af opsparingen, og generelt bringe anvendelse af opsparingen ind som en mere aktiv del af budgetdialogen på alle niveauer, mens andre løsningsforslag var relateret til bedre styring, og opfølgning på afvigelser hvilket skal sikre en bedre løbende budgetpræcision.

Det indebærer et fortsat fokus på en styrket løbende dialog og økonomistyring ved de månedlige regnskabsopfølgninger med fakulteterne, med henblik på at sikre en endnu større sammenhæng mellem budget, de forventede prognoser og det faktiske regnskab.

Deloitte angiver, at de er enige i dette fokus og anbefaler, at dette arbejde kombineres med KU's målsætninger for prognosesikkerhed.

Andre, mindre væsentlige, bemærkninger i revisionsprotokollatet

1. Styring af offentlige indkøb

Deloitte har under afsnit 4. Forvaltningsrevision, bemærkninger til KU's styring af offentlige indkøb.

Deloitte har konstateret, at der generelt er passende kontroller vedrørende rapportering og opfølgning på opsatte (indkøbs-)mål, herunder at resultatopfølgningen har stor fokus hos såvel direktion som bestyrelse. De har konstateret, at KU har udarbejdet indkøbspolitik og retningslinjer på området.

Deloitte bemærker dog, at KU's indkøbspolitik senest er revideret i 2015, og de anbefaler, at denne revideres løbende.

Koncern-økonomi har taget anbefalingen til efterretning, og vil i tilknytning til de igangværende indsats på indkøbsområdet indtænke en revurdering af indkøbspolitikken som del af den videre proces.

2. Regnskabsaflæggelsesprocessen

Regnskabet opstilles ved brug af egenudviklet Excel-model og kopieres over i en grafisk model.

Deloitte har kontrolleret sammenhængen til underliggende bogføring samt til endeligt regnskab og validerede formler i Excel-arket.

Deloitte anbefaler fortsat, at der fokuseres på muligheder for at automatisere flere processer ifm. udarbejdelse af periode- og årsrapporter, som allerede er påbegyndt med den digitale controlling. De anbefaler, at udarbejdelsen af årsrapporten sker i et digitalt landskab, som eventuelt kan være forbundet med den digitale controlling.

Koncern-Økonomi vil i 2022 fortsætte arbejdet med at vurdere hvorvidt udvalgte processer i relation til årsrapporten kan forenkles, samt digitaliseres yderligere samt hvilke konkrete løsninger, der evt. kan etableres.

3. Generelle IT-kontroller

Deloitte har afsluttet deres revision af de af KU's IT-systemer, der ifølge Deloitte's risikovurdering og revisionsstrategi har relevans for regnskabsaflæggelsen.

Den overordnede konklusion er, at KU for en række områder har tilrettelagt passende kontroller på it-området. De har dog anbefalinger inden for adgangsstyring og log-management (uændret fra tidligere).

KU-IT noterer sig, at anbefalingerne for de to områder er uændrede fra tidligere, og bemærker at Rektoratet i 2018 godkendte en indstilling om at acceptere rest-risikoen på de to områder.

Opfølgning på bemærkninger fra tidligere revisionsprotokollater

Eneste bemærkning, som Deloitte klassificerer som bemærkning fra tidligere protokollat, fremgår af side 710 og vedrører eksternt finansierede projekter. Området er derfor behandlet samlet med eksternt finansierede projekter ovenstående.